

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Pohjanmaan aluekehittämisen keskustelut

Keskustelujen yhteenvetoasiakirja (hyväksytty) 17.3.2022

Teema 1. Vientiä ja kansainvälisiä investointeja edistävä toimintaympäristö

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
<p>Pohjanmaalle on lähivuosina suunnitteilla suuria investointeja mm. akku-, energia-, metalli- ja elintarviketeollisuuteen. Pohjanmaan kansainvälisen vientiteollisuuden kehittyminen edellyttää panostuksia mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseen • tutkimus- ja kehittämissyhteistyön edistämiseen • infrastruktuurin ja logistiikkaketjujen kehittämiseen. 	<p>Toimijoiden välinen yhteistyö osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi (tarkemmin teemassa 2)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kotimaan muuttotappio pienentyä. • Työ- ja koulutusperusteinen maahanmuutto lisääntyy: sen esteet poistetaan ja sitä edistetään aktiivisesti. • Alueen koulutustarjonta vastaa sekä määrällisesti että laadullisesti hyvin työelämän tarpeita. • Työllisyysaste nousee erityisesti nuorten ja ikääntyneiden ikäryhmissä. • Alueen korkeakoulujen osaaminen ja tutkimus- ja kehittämisalustat tukevat hyvin yritysten TKI-toimintaa ja eri sektoreiden välistä yhteistyötä. • Liikenne- ja logistiikkajärjestelmä tukee Pohjanmaan yritysten kasvua, kilpailukykyä ja vientiä.
	<p>AKKE-määräraha: 200 000 €</p>	
	<p>Yritysten yhteistyötä ja TKI-toimintaa tukevat innovaatio- ja kehittämissympäristöt</p>	
	<p>AKKE-määräraha: 200 000 €</p>	
	<p>Yritysten vientiä ja kilpailukykyä edistävä liikenne- ja logistiikkajärjestelmä</p>	
	<p>AKKE-määräraha: 100 000 €</p>	

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☐	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☒	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☒	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☐	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐	Aluekehittämisen toimintamalli

Teema 1. Vientiä ja kansainvälisiä investointeja edistävä toimintaympäristö

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
GigaVaasa-ekosysteemin rakentaminen (mm. osaava työvoima, tutkimus-, kehittämis- ja koulutusyhteistyö, infrastruktuuri ja logistiikka)	<ul style="list-style-type: none">- Suomeen muodostuu maailman vihrein akkuekosysteemi- Vaasan seudulle ja Pohjanmaalle saadaan lisää kansainvälisiä investointeja- Vaasan seudun ja Pohjanmaan resilienssi vahvistuu	Maakunnan toimijat: Budjetti- ja hankerahoitus Valtioneuvosto: Valtioneuvoston tukea tarvitaan mm. osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi ja infrastruktuuri- ja logistiikkainvestointeihin
Vaasan kaupunki		
Demonstraatio- ja pilotointiympäristöjen kehittäminen mm. uuden teknologian ja uusiutuvan energian systeemiratkaisujen testauksen ja simuloinnin mahdollistamiseksi	<ul style="list-style-type: none">- Kansallisesti merkittävä energiateknologiaekosysteemi vahvistuu- Yrityksissä syntyy uusia liiketoimintamahdollisuuksia- Yritysten innovaatiotoiminta lisääntyy- Sektorien välinen innovaatioyhteistyö lisääntyy	Maakunnan toimijat: Budjetti- ja hankerahoitus Valtioneuvosto: Business Finlandin ja muita rahoitusvälineitä kehitetään niin, että niillä voidaan paremmin tukea TKI-ympäristöjen kehittämistä ja mm. kiihdyttää investointeja
Korkeakoulut		
Vientiyritysten toimintaa tukeva liikenne- ja logistiikkajärjestelmä	<ul style="list-style-type: none">- Kuljetusketjujen palvelutaso paranee- Vientiyritysten kannalta tärkeät liikenneyhteydet paranevat (ml. meri- ja lentoliikenne, Vaasan satamatie)- Syntyy entistä älykkäämpiä liikenne- ja logistiikkaratkaisuja	Maakunnan toimijat: Budjetti- ja hankerahoitus Valtioneuvosto: Suunnitteluresurssien ja investointirahoituksen lisääminen, vaikutusten ja hyötysuhteen arviointiin lisää yhteiskunnallista näkökulmaa
Ei yhtä vastuutahoa		

Teema 2. Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
<p>Korkean työllisyysasteen kääntöpuolena on työvoimapula. Pohjanmaalla on jo pitkään ollut pulaa monien eri alojen ammattilaisista.</p> <p>Työvoimapula tulee edelleen selvästi pahenemaan mm. akkuteollisuuskeskittymän rakentumisen ja muiden investointien takia.</p> <p>Haasteen ratkaiseminen edellyttää entistä tiiviimpää yhteistyötä toimijoiden välillä sekä alueellisella että kansallisella tasolla.</p>	<p>Kotimaisen ja kansainvälisen työvoiman veto- ja pitovoima.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Kotimaan muuttotappio pienenty.• Työ- ja koulutusperusteinen maahanmuutto lisääntyy: sen esteet poistetaan ja sitä edistetään aktiivisesti.• Työllisyysaste nousee erityisesti nuorten ja ikääntyneiden ikäryhmissä.• Työpaikkoihin löytyy osaavaa työvoimaa.
	<p>AKKE-määräraha: 164 000 €</p>	
	<p>Nuorten, ikääntyneiden ja osatyökykyisten työllisyyden parantaminen.</p>	
	<p>Ei AKKE-määrärahaa</p>	
	<p>Työvoiman kohtaanto-ongelmaan vaikuttaminen erityisinä kehittämistoimina Talent Coastline ja Vaasan työllisyyden ekosysteemi.</p>	
<p>Ei AKKE-määrärahaa</p>		

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☐	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☒	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☐	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☒	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☐	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐	Aluekehittämisen toimintamalli

Teema 2. Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Vaasan seudun työllisyyden ekosysteemin kehittäminen. Osapuolet: Vaasan kaupunki, POHELY, POHTET, Kela. Tavoitteena on joustavat ja tarkoituksenmukaiset palvelupolut kohti työllisyyttä. Osaavan työvoiman turvaaminen kaikin keinoin. Eri toimijoiden rajapintojen tunnistaminen ja asiakkaiden auttaminen rajojen yli.	<ul style="list-style-type: none">- Omana palvelupolkuna ekosysteemissä nuoret, maahanmuuttajat ja vaikeasti työllistyvät/osatyökykyiset- Tarkoituksenmukaiset, joustavat palvelupolut yli organisaatioiden: ”kukaan ei putoa”- Keskiössä laaja-alainen verkostoyhteistyö- Maakunnallisen ratkaisun kehittäminen työvoimapalvelujen tuottamiseen.	<p>Maakunnan toimijat: Tähän asti omana toimintana, mutta lisärahoitukselle on tarvetta.</p> <p>Valtioneuvosto: Rahoitusta kehittämistyölle tarvitaan</p>
Pohjanmaan ELY ja TE-toimisto, Vaasan kaupunki		
Talent Coastline -ekosysteemin kehittäminen. Ekosysteemi toimii sateenvarjona kaikille kansainvälisen työvoiman käytön edistämiseksi tehtäville toimille Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnissa.	<ul style="list-style-type: none">- Ulkomaalaistaustaisten henkilöiden työllistymisen esteet vähenevät- Alueelle saadaan houkutelua kansainvälistä osaavaa työvoimaa- Alueella jo olevien henkilöiden osaaminen saadaan yritysten käyttöön- Alueelle muuttaneet kansainväliset osaajat pysyvät alueella	<p>Maakunnan toimijat: Tähän asti omana toimintana ja hankerahoituksella: suuri tarve on lisätä kansainvälisen osaavan työvoiman houkuttelua alueelle.</p> <p>Valtioneuvosto: Rahoituksen jatkuvuutta (Talent Coast-tyyppiselle) kehittämistyölle tarvitaan Työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton esteiden poistaminen</p>
Pohjanmaan ELY-keskus		
Työvoiman liikkuvuuden edistäminen (mm. kotimaisen työvoiman houkuttelu, etättyö, pendelöinti, hyvät liikenneyhteydet ja joukkoliikenne)	<ul style="list-style-type: none">- Kotimaan muuttotappio pienenee.- Pendelöinti, etättyö ja monipaikkaisuus lisääntyvät.- Joukkoliikenneyhteydet, matkaketjut ja liikennepalvelut paranevat.	<p>Maakunnan toimijat: Budjetti- ja hankerahoitus</p> <p>Valtioneuvosto: Suunnitteluresurssien ja investointirahoituksen lisääminen, vaikutusten ja hyötysuhteen arviointiin lisää yhteiskunnallista näkökulmaa</p>
Ei yhtä vastuutahoa		

Teema 3. Hiilineutraalisuuden edistäminen

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
<p>Pohjanmaan tavoitteena on olla hiilinegatiivinen yhteiskunta, jossa energia tuotetaan päästöttömästi. Keskeisiä kehittämishaasteita lähivuosina ovat</p> <ul style="list-style-type: none">• kestävän energijärjestelmän rakentaminen• kiertotalouteen siirtyminen• kestävän yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän rakentaminen• ilmastoviisaiden innovaatioiden ja liiketoimintamallien luominen• ilmastoviisaan alkutuotannon edistäminen• luonnon köyhtymisen pysäyttäminen ja vesien tilan parantaminen.	Kestävä energijärjestelmä ja yhdyskuntarakenne	<ul style="list-style-type: none">• Kasvihuonepäästöt eri sektoreilla vähenevät.• Energian kokonaistarve vähenee.• Uusiutuvan energian osuus kasvaa.• Yhdyskunta- ja viherrakenne on entistä eheämpi.• Ilmastomuutoksen aiheuttamat tulvariskit, sään ääri-ilmiöihin sekä luonnon monimuotoisuuteen ja vesistöihin liittyvät riskit ovat vähentyneet.• Hiilinielujen määrä kasvaa.
	Ei AKKE-määrärahaa	
	Ilmastoviisaat innovaatiot ja liiketoimintamallit	
	AKKE-määräraha: 250 000 €	
	Ilmastoviisas ruokajärjestelmä	
Ei AKKE-määrärahaa		

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☒ Ilmastomuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☐ Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☒ Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☒ Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒ Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐ Aluekehittämisen toimintamalli

Teema 3. Hiilineutraalisuuden edistäminen

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Vaikuttavimpien ilmastotoimien kartoittaminen ja maakunnan toimijoiden ja asukkaiden aktivoiminen niiden toteuttamiseen (esim. Vaikuttavat ilmastotoimet Pohjanmaan kunnissa -hanke)	<ul style="list-style-type: none">- Kasvihuonepäästöt vähenevät- Kiertotalouden toimintamallit kehittyvät- Toimijoiden välinen yhteistyö lisääntyy- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen paranee	Maakunnan toimijat: Budjetti- ja hankerahoitus Valtioneuvosto: Erilaiset kehittämis- ja rahoitusohjelmat, tarvittavan tietopohjan rakentaminen (esim. päivittyviä maakunta- ja kuntakohtaisia hiilinielu- ja hiilivarastolaskelmia ei ole vielä saatavilla)
Ei yhtä vastuutahoa		
Päästöjen vähentämiseen, uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen liittyvät kokeiluhankkeet ja pilotointikohteet	<ul style="list-style-type: none">- Kasvihuonepäästöt vähenevät- Uusiutuvan energian osuus kasvaa- Energiatehokkuus paranee	Maakunnan toimijat: Budjetti- ja hankerahoitus Valtioneuvosto: Suurempien demonstraatio- ja pilotointikohteiden toteuttamiseen tarvitaan myös valtion toimenpiteitä ja/tai rahoitusta, jota vihreään siirtymään on tarjolla
Ei yhtä vastuutahoa		
Alkutuotannon ja elintarvikealan yritysten vähäpäästöiset innovaatiot	<ul style="list-style-type: none">• Alkutuotannon ja elintarvikeyritysten kilpailukyky ja ilmastoystävällisyys paranevat.• Alkutuotannon ja elintarvikeyritysten kyky hyödyntää uutta teknologiaa paranee.	Maakunnan toimijat: Budjetti- ja hankerahoitus Valtioneuvosto: Erilaiset kehittämis- ja rahoitusohjelmat